

Miljø- og Planlægningsudvalget
MPU alm. del - Bilag 44
Offentlig

Til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg

26. august 2004

Hjælp!

Vedrørende klappning fra Marbæk Lystbådehavn beliggende i Natura 2000-området Roskilde Fjord og fra lignende havne med tilsvarende beliggenhed.

Reglerne for klappning af oprensningsmaterialer fra små havne placeret i Natura 2000-områder gør det umuligt at drive f.eks. Marbæk Lystbådehavn. Havnen må ikke længere klappe let forurenede havnesediment i gamle skallegravningshuller i fjorden. Der har ikke kunnet opnås tilladelse til at klappe siden 1993.

Oprensningsmaterialet er ikke mere forurenede, end at det må klappes uden for Natura 2000-området Roskilde Fjord. Den nærmeste klappplads ligger imidlertid ca. 15 sømil borte i Isefjorden, hvilket med det forhåndenværende materiel vil kræve 10 timers sejlads pr. last på 30 m³, hvilket indebærer en forurening i forhold til tidligere praksis på 400 %. Det umiddelbare oprensningsbehov vurderes at være blot 200 m³ og derefter højst 100-200 m³ årligt, hvilket må siges at være en bagatel i forureningsmæssig sammenhæng.

I sin indsigelse imod en ansøgning om at måtte klappe 100 m³ let forurenede havnesediment som hidtil i et skallegravningshul i Roskilde Fjord henviser Skov- og Naturstyrelsen bl.a. til bemærkningerne i FMPUs betænkning af 27. maj 1993 over "Forslag til lov om beskyttelse af havmiljøet", hvorefter der ikke skulle kunne gives samtykke til klappning i Natura 2000-områder, hvis klappmaterialet indeholder miljøfremmede stoffer ud over baggrundsniveauet. Der er blot det ved det, at miljøfremmede stoffer ikke er omtalt i betænkningen, og der ikke er analyseret eller krævet analyser for miljøfremmede stoffer i forbindelse med klappningen, hvilket gør indsigelsens omtale af miljøfremmede stoffer irrelevant. Men visse tungmetaller forekommer i højere koncentrationer end baggrundsniveauet.

Derimod står der i betænkningen, at en havn, der modsætter sig, at skulle klappe uden for et Natura 2000-område skal dokumentere, 1) at dette vil medføre uacceptable økonomiske konsekvenser.

Den lange sejlads gør klappning uden for Natura 2000-området økonomisk uacceptabelt, idet sejltiden forøges med 400 %.

Desuden skal det ifølge betænkningen dokumenteres, at klappningen kan gennemføres uden 2) væsentlig forstyrrelse af eller 3) skader for fuglelivet i området.

Ad 2: Så vil klappningen blot medføre maksimalt 7 sejlads med en fart på 3 knop årligt til et ofte iltfattigt havbundsområde, der ikke kan bruges som fourageringsområde. Dette vil næppe forstyrre fuglene og slet ikke væsentligt, især da operationen skal udføres i vinterhalvåret, hvor havnens både er på land.

Ad 3: Vedrørende skader på fuglelivet, så har undersøgelser i Københavns Havn, udført af marinbiologen Dr. G. Høpner Petersen, Zoologisk Museum i samarbejde med Miljøkontrollen i København vist, at det forureningsmæssigt set er langt den dårligste løsning at lade finkornet, forurenede havbunds materiale ligge (på 1,6-1,8 m vand i og ved havnen) udsat for dagligt at blive ophvirvlet af vind og bølger og navnlig af passerende motorbåde. Dette skaber de bedste forhold for det, som Skov- og Naturstyrelsen frygter mest, nemlig bioakkumulering af miljøskadelige stoffer gennem fødekæderne.

I den forbindelse er det uforståeligt, at styrelsen, af hensyn til områdets store betydning for ynglende og overvintrende fugle, kræver, at klappninger udføres i sommerperioden marts-august. Det er ikke

mindst uforståeligt, da det ellers været almindelig praksis at kræve større gravearbejder (Storebælt- og Øresundsforbindelserne) så vidt muligt henlagt til vinterhalvåret for at undgå spredning af næringsstoffer og miljøskadelige stoffer i planktonalgernes vækstsæson, som navnlig er sommerhalvåret. Den næstdårligste løsning set i relation til spredning og bioakkumulering af miljøskadelige stoffer er at klappe materialet i Isefjorden, hvor det også vil blive ophvirvlet og spredt ved kraftig vestenvind.

Den absolut bedste løsning med tilknyttede forureningsrelaterede fordele vil være at klappe materialet som hidtil i et 10 m dybt skallegravningshul ved Kølholm, kun godt en times sejlads fra havnen. Det vil spare energi, og i skallegravningshullet vil klapmaterialet gradvist sedimentere til og medvirke til fjernelsen af et af disse kunstige iltfattige huller fra fjordens bund.

Det har, ganske fornuftigt, været Skov- og Naturstyrelsens politik at pege på tidligere huller i havbunden efter råstofindvinding - "sugehuller" - til klapping. Så hvorfor ikke også pege på disse i Natura 2000-områder, hvor det vil medvirke til at mindske forureningen, også hvis der er tale om let forurenede materialer?

Men er klapping forurening? Forurening defineres i ovennævnte betænkning som tilførsel af stoffer, der medfører negative påvirkninger i økosystemet. Ved klapping flyttes stoffer, og her endog til et bedre sted med forbedring af havbundsforholdene både på opgravningsstedet og på klapplassen til følge.

Jeg anmoder hermed FMPU om at overveje hensigtsmæssigheden af de eksisterende regler for klapping af små mængder let forurenede havbundsmaterialer fra små havne placeret i Natura 2000-områder og til at medvirke til en fremskyndelse af udarbejdelsen af Miljøstyrelsens længe ventede klapvejledning, ovenstående betragtninger in mente.

Dette gøres på vegne af Jeppe Sonne, Marbæk Lystbådehavn, Strandlystvej 26 d, 3600 Frederikssund.

Venlig hilsen,

Ole Gorm Norden Andersen
Marinbiolog, freelancekonsulent
Luscus Naturovervågning
Biologisk rådgivning
Store Rørbækvej 55
3650 Ølstykke

Telefon: 47100560

E-post: luscus@mail.dk

Hjemmeside: www.luscus.dk

Miljøkonsulent i Dansk Amatørfiskerforening
Sekretær i Dansk Selskab for Marinbiologi
Formand for Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité i Frederikssund
Dansk ERNAIS (fremmede arter) ekspert, ref.:
<http://www.zin.ru/projects/invasions/gaas/ernaismn.htm>

Havneejere til grin

Eller er det Skov- og Naturstyrelsen, der er til grin – og fuglene, der bliver sorteper? Små havne må ifølge Skov- og Naturstyrelsen ikke dumpe/deponere/klappe havneslam, der indeholder blot den mindste smule miljøfremmede stoffer i EF-fuglebeskyttelsesområder. Det må de ikke, fordi de miljøfremmede stoffer anses for at ville skade vandfuglene via fødekæderne. Dvs., at miljøfremmede stoffer som f.eks. TBT (en tinforbindelse, som har været brugt i skibsmaling for at hindre begroning) optages af alger, der ædes af dyr som ædes af fuglene, eller af andre dyr, som så ædes af fuglene. Derfor har havnene måttet bruge millioner af kroner på deponering af endnu flere millioner af tons forurenede havneslam på land. Nu viser det sig imidlertid ifølge Politikens PS søndag den 20. februar 2005, at en sø, som er opstået oven på et sådant slamdeponi på Fyn, er blevet et yndet tilholdssted og en yngleplads for vandfugle. Derfor har Naturklagenævnet fredet denne hyperforurenede sø, så fuglene er sikret et dagligt indtag af miljøgifte. Hvem narrer hvem?

Marinbiolog Ole G. Norden Andersen

luscus@mail.dk www.luscus.dk

21. februar 2005